

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku A. I.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W. Wydział [...] o wysokość renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9 września 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pełnomocnika organu rentowego o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. Wydział [...] odmówił ponownego przeliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty rodzinnej A. I., ponieważ do wniosku z 15 grudnia 2014 r. A. I. nie dołączyła żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na zmianę decyzji z 12 stycznia 2010 r.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie A. I. od powyższej decyzji.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2018 r. oddalił apelację A. I. od wyroku Sądu Okręgowego.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku A. I. zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.; dalej ustawa emerytalna), przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że całokształt zgromadzonego materiału dowodowego był wystarczający do rozstrzygnięcia sporu w niniejszej sprawie, i uznania, że nie zaszła konieczność ponownego obliczenia wysokości świadczenia A. I.- renty rodzinnej po zmarłym mężu, podczas gdy przeprowadzone przed Sądem Apelacyjnym postępowanie nie doprowadziło do rozpoznania istoty sprawy i zbadania zarzutów podnoszonych w apelacji.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c., albowiem – w jej ocenie - w niniejszej sprawie zachodzi istotne zagadnienie prawne przejawiające się w konieczności rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy kwestii, „czy biegły sądowy sporządzający opinię na zlecenie Sądu powszechnego związany jest ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez innego biegłego sądowego w innej sprawie oraz ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez inny Sąd w zakresie sprawy, którą bada i która stanowi element ustaleń jego opinii”.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę, wniósł o jej nieprzyjęcie do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od odwołującej się na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Ponadto skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., I UK 252/17, LEX nr 2533238).

W kontekście niniejszej skargi podkreślić należy, że przepis mający być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego (także w ramach istotnego zagadnienia prawnego) musi należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 122/11, LEX nr 1215113), gdyż nie może stanowić okoliczności uzasadniającej wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej konieczność rozstrzygnięcia problemu prawnego dotyczącego określonego przepisu, którego naruszenie nie jest podstawą tej skargi. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2014 r., II PK 287/13, LEX nr

2008658; z dnia 23 września 2008 r., I PK 80/08, LEX nr 784907; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Wniosek skarżącej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (pomijając już lakoniczność uzasadnienia i brak przywołania stosownych przepisów) nie spełnia tych wymagań przede wszystkim dlatego, że kwestie związane z opiniami biegłych (art. 278 – 289 k.p.c.) nie są adekwatne do podstawy kasacyjnej naruszenia art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy złożył wniosek o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego obejmujących koszty zastępstwa procesowego. Wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ pismo nazwane przez organ rentowy odpowiedzią na skargę kasacyjną zostało wniesione znacznie po upływie terminu na złożenie odpowiedzi na skargę (odpis skargi doręczono organowi rentowemu 8 marca 2019 r., odpowiedź na skargę wniesiono 19 kwietnia 2019 r.). W tych okolicznościach - zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego - pełnomocnikowi strony przeciwnej do strony skarżącej nie przysługuje zwrot kosztów zastępstwa procesowego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468). Nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (art. 398⁷ § 1 k.p.c.). W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.).

a.s.